

Ciljevi i napomene - hiragana

Krećem od pretpostavke da je najbitniji dio hiragane izgovor glasova. Zapis pojedinih znakova polaznici mogu sami naučiti iz resursa, ali objašnjenja izgovora u odnosu na hrvatski vrlo vjerojatno nigdje drugdje neće naći pa je fokus na tome.

Ciljevi

- objasniti glasovni sustav
- organizacija hiragane i zašto je baš dobra tako kako je
- pisanje i izgovor
 - pokazati pisanje i naglasiti važnost redoslijeda i smjera poteza
 - objasniti izgovor i nagovoriti ljude da pokušaju izgovarati glasove i riječi
 - objasniti i istaknuti "nepravilnosti" u glasovima
- objasniti malo や, む i よ
- glotalna stanka つ
- dugi samoglasnici

Napomene

- bitno je sve spomenuto objasniti kroz primjere
- objasniti pojam mōre je najbolje preko nota iste duljine
- kao provjeru shvaćanja mōra, vježbe brojanja u riječima
- usporediti s hrvatskim naglasno-slogovnim sustavom - Mōra ima jednu varijablu (visina tona), a hrvatski slog dvije (visina tona i duljina jezgre). Zato u japanskom postoji samo silazni i uzlazni naglasak, dok u hrvatskom postoje 4 varijante za sve kombinacije (kratkouzlazni, kratkosilazni, dugouzlazni, dugosilazni).
- kod izgovora posebnu pažnju posvetiti sljedećem:
 - *u* nije duboko ni zaobljeno
 - *ś*, *ć* i *đ* su mekani
 - jednako trajanje mōra
 - čitanje malog つ
 - duljina samoglasnika
 - čitanje ん

Dodatne priče

Prije su postojali i glasovi ゐ (*wi*) i ゑ (*we*), ali danas se više ne koriste jer su istisnuti iz uporabnog jezika.

Suglasnik *p* je (vrlo vjerojatno) postojao u starom japanskom, ali je nestao sve do (otprilike) kasnog Kamakura perioda kad je ponovno uvezen iz kineskog.

U modernom japanskom ゑ služi samo kao gramatička oznaka, stari zvuk *wo* gotovo da je u potpunosti prešao u *o*.

Tehnički detalji o mōrama

Općenito, mōra se sastoji od jezgre (samoglasnik), početka (eng. *coda*) i kraja (eng. *onset*), ali u japanskom ne postoje mōre sa suglasničkim krajem. Npr. u riječi *stol*, jezgra je *o*, početak je suglasnički skup *st*, a kraj je *l*.

Također, zabranjeni su suglasnički skupovi - dva suglasnika ne smiju stajati jedan do drugog. Tako je ranije spomenutu riječ *stol* u japanskom nemoguće točno zapisati iz dva razloga (koja?). Zbog ovih ograničenja, broj mogućih mōra je iznenađujuće malen u odnosu na broj mogućih slogova u hrvatskom.

Dopuštene su mōre koje nemaju ni početka ni kraja - dakle sami samoglasnici. Osim samoglasnika, sam može stajati i nazalni¹ glas *ㄥ*. Ovaj glas u hrvatskom jeziku ne tretiramo posebno, ali u japanskom zapravo predstavlja više različitih glasova (*n*, *ŋ*, *m*). Ove varijacije su nam prirodne. Pokušajmo izgovoriti riječi *kondo*, *konkai* i *senpai* obraćajući pažnju na glas *n*. Zbog toga nosni glas *ㄥ* u japanskom ne smatramo suglasnikom, ali ni samoglasnikom.